

הבטחת רבינו,
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכיר
למליץ

הארי ההי

פנינים נפלאים מתורתנו של

המזרחא"ל צינץ

הגאון הביאריה לייב צינץ זי"ע מפלאצק

גיליון רמ"ג, פרשת מקץ תשפ"ד

מכון להוצאה חרשה ומפוארת
של ספרי מהרא"ל צינץ זי"ע א

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org

ובזה מובן: 'אני פרעה' שעושה לך כל הכבוד הזה, וממני יראו כולם, אשר ודאי 'בלעדיך לא ירים איש את ידו'.
הגדה של פסח - 'ברכת השיר' (פיסקת: וירעו אותנו)

ר"ט שנה בגלות מצרים כמנין גור

ויאמר הנה שמעתי כי יש שָׁבֵר בְּמִצְרַיִם רְדוֹ שָׁמָּה וְשָׁבְרוּ לָנוּ מִשֶׁם וְנִחֲזֶה וְלֹא נָמוּת (מב, ב).
בנוסח ההגדה של פסח: "מלמד שלא ירד יעקב אבינו להשתקע במצרים אלא לגור שם".
יש לבאר, להשתקע נוטריקון 'להשקע ת', ת' - ארבע מאות בגימטרייה. כלומר שיעקב לא ירד על מנת שישוה בניו בארץ מצרים ארבע מאות שנה, אלא לגור שם - 'גור' בגימטריא ר"ט. וכיון שמשעה שאמר יעקב לבניו (בראשית מב, ב) "רדו שמה", ועד שירד לגור במצרים עם כל משפחתו כבר חלפה שנה תמימה, הרי נותרו לימות הגלות רק ר"ט שנים כמנין ל - גור".

איש אשר המלך חפץ ביקרו - כולם מנבדים אותו

אֲנִי פָּרַעַה וּבִלְעָדֶיךָ לֹא יָרִים אִישׁ אֶת יָדוֹ וְאֵת הַגְּלוֹ בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם (מא, מד).
נדחקו המפרשים במה שרצה באומרו 'אני פרעה', ורש"י פירש: שיש יכולת בידי לגזור.
ולדעתי נראה, בהיות המבחין באיש אשר המלך חפץ ביקרו, כולם יכבדוהו וינשאוהו, והוא רם ונשא, מתנשא לכל ראש. ובהפך, אם יודעין שהמלך אויב לו ומבקש רעתו - אין כן, כי יהיה לבוז בעין כל. והוא מבואר בכתוב (דברים כח, י) 'וְכָאֵל כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם ה' נִקְרָא עֲלֶיךָ וְיָרְאוּ מִמֶּךָ', ובהפך כאשר נידונו בהסתרת פנים מבואר (שם לא, יז) 'וְהִסְתַּתְתִּי פָנַי מִמֶּךָ וְהָיָה לְאָלָל', כאשר רואים אשר הוא יתברך הסתיר פניו מאתנו, וּמִצְאָהוּ קְעוֹת רְבוֹת וְצָרוֹת' (שם). וכן באחשורוש, כאשר ביקש לכבד למרדכי, אמר (אסתר ו, ו) 'וּמִצְאָהוּ קְעוֹת רְבוֹת וְצָרוֹת', והנה שכרו אתו גודל הכבוד האמור שם.

משל ונמשל

למה ביקש לתת עונש מות על גניבה - ומשל כבשת הרש

ועונש. ולזה אמר כי 'צדקו יחידיו' על פי עונש הכללי, שלא נתנה תורה דבריה לשיעורין, רק משפט כולל, ומשפט כולל אינו רק על בחינת הדבר, ובזו 'צדקו יחידיו' דייקא.
והנה הקשת ענין זה, הן בפועל העבירה, הן במעשה המצוות. כי אין ספק שהמעשה גניבה יחמיר עונש העשיר מעונש העני. וכמו כן בפועל המצוות, הכל לפי בחינת הפועל, כי אם עשיר נותן זהב והעני נותן פרוטה, חשוב בעיני ה' יותר מזהב של עשיר אם ראוי ליתן יותר, ואם עני לוקח אתרוג בסך מועט, שקול לפניו יתברך יותר מסך מרובה לעשיר, והכל ב'שיקול אל דעות' אשר לו נתקנו עלילות מצעדי גבר.
ובזו יובן מה שנאמר במקראי קודש אלה אשר הבאנו לעיל, כי הפליג האיש לגזם בעונש הראוי להם, אשר לא יתכן שיהיה להם משפט שוה עם אחד מן הגנבים לפי בחינת העושה, לכן אמר 'למה שלמתם רעה תחת טובה', שאין מעשה גניבה שלהם דומה לשאר גנב הגונב מאיש אשר לא ידעו מתמול שלשום, לא כן לאיש שהטיב לו, ודאי המעשה רע יותר לשלם רעה תחת טובה. הוא אחת. ועוד, אם יגנוב גנב מאדונו כלי יקר 'אשר ישתה בו', ועוד, שהוא יקר ערך למאוד לסיבת ש'הוא נחש ינחש בו'. נמצא כי 'הרעותם אשר עשיתם', שהרעה יותר בתכלית הרע מגוף מעשה הגניבה, לפי הענין ופועל הענין. ויתבאר לשון הקרא: 'הרעותם' על 'אשר עשיתם', היינו חוץ מעצם העשייה, 'הרעותם' בתכלית הרע.
ולזה השיבו כי צדק בדבריו, שאין מעשה גניבה זו דומה לשאר גניבות, לסיבות שונות שיש רע בפועל הזה משאר גניבות, לזאת חרצו על האיש אשר נמצא הגביע בידו משפט מות, כאמרם 'אשר ימצא אתו מעבדיך ומת', להפליג בעונש לפי בחינת הפועל והזמן והענין, 'וגם אנתנו נהיה לאדוני לעבדים'. ואולם האיש ראה כי לפי הדין משפט גנב אינו אלא לשלם, ולכן אמר 'גם עתה' בזו 'כדברייכם כן הוא' להסיע על קיצתו מפני בחינת הפעולה נגד הפועל המתפעל, לכן אני מסתפק בקצת עונש יותר מן הראוי ש'יהיה לי עבד', 'ואתם תהיו נקיים', שאף שלפי המעשה ראוי שיהיה כדברייכם להפליג בחומר העונש. והכתובים מדוקדקים כראוי.

וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לְמָה שְׁלַמְתֶּם רְעָה תַּחַת טוֹבָה. הֲלוֹא זֶה אֲשֶׁר יִשְׁתָּה אֲדֹנָי בּוֹ וְהוּא נֶחֱשׂ יִנְחַשׂ בּוֹ הֲרַעְתֶּם אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם. וַיִּשְׁגֹּם וַיִּדְבֹר אֲלֵהֶם אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לְמָה יִדְבֹר אֲדֹנָי כְּדָבָרִים הָאֵלֶּה וְגו', הוּן כָּסָף אֲשֶׁר מִצְאָנוּ בְּפִי אִמְתָּחֵינוּ הַשִּׁיבָנוּ אֵלָיךְ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וְאֵיךְ נִגְנַב מִבֵּית אֲדֹנָיךְ כָּסָף אוֹ זָהָב. אֲשֶׁר יִמְצָא אֹתוֹ מֵעַבְדֶּיךָ נָמוֹת וְגַם אֲנַחְנוּ נִהְיָה לְאֲדֹנָי לְעַבְדִּים. וַיֹּאמְרוּ גַם עֲתָה כְּדָבָרֶיכֶם כֵּן הוּא אֲשֶׁר יִמְצָא אֹתוֹ יִהְיֶה לִי עַבְדֹּתְכֶם וְהָיוּ נְקִיִּים (מד, ד-י).
והדוקדקים רבו, מה שהאריך באומרו 'למה שלמתם', וכמו כן מה שחרצו משפט מות על הגנב שלא כדת של תורה, וכן מה שכבר צווחו איך אמר 'כדברייכם כן הוא' - והוא לא כן דיבר.
אך יובן על פי מה שכתוב (תהלים יט, י) 'מִשְׁפָּטֵי ה' אָמַת צְדָקוֹ יִחְדָּו', ויובן על פי דברי הבינה לעתים (ח"א דרוש א' לראש השנה) בענין אשר דיבר נתן אל דוד עבור חטא בת שבע (ש"ב פ"ב), במשל: שני אנשים היו בעיר, אחד עשיר ואחד רש, ולרש אין כל כי אם כבשה אחת קטנה, ויבוא הלך לאיש העשיר ויחמול לקחת מצאנו לעשות לאורח, ויקח את כבשת האיש לעשות לאורח כו', ויחר אף דוד ויאמר חי ה' כי בן מות האיש העושה זאת, ואת הכבשה ישלם ארבעתים עקב אשר עשה את הדבר הזה.
וביאר הרב: כי אם אמנם כתוב בתורה משפט לשלם ארבעה וחמשה, הוא מצד הפעולה ומעשה רשע של גניבה, אמנם בענין הפועל אין כל אדם שוין. כי העני הגונב כבר אמר שלמה (משלי ו, לו) 'לֹא יְבוֹזוּ לְגַנְבִי, ונמצא ישלם ארבעתים, ואולם יש לדון גם כן הצד הפועל, כי אין ספק שאם איש עשיר יתן עינו ברש אשר אין לו כל רק כבשה אחת, הגם שלעומת גוף המעשה די בעונש הכתוב בתורה עונש זה המעשה כולל עשיר ורש, אבל אם נדון בחינת העושה, ודאי אין ספק אם עשיר יתן עינו בשל עני אשר אין לו כל, אין ספק כי גדול עונו מנשוא - חוץ מבחינת עונש המעשה. וזה אומר: חי ה' כי בן מות האיש' לשון חשוב, ד'איש' מרמז על אדם חשוב, שאם עשיר יעשה זאת לעני, אם נדון מבחינת העושה - בן מות הוא, ואת הכבשה ישלם עקב אשר עשה הדבר הזה, לפי בחינת הדבר. עד כאן דברי פי חכם חן.
ובזו יובן: 'משפטי ה' אמת', ואם תאמר: איך יתכן עונש אחד לכל, כי העני הגונב לעשיר ישלם כפל, ואם כן לעשיר שגונב לעני ראוי יותר

קומץ המנחה - פרשת שופטי

תולדות מהרא"ל צינץ

פרקים ממסכת חייו ומשנתו של רבינו המחבר

יסוד הישיבה הגדולה בפלאצק

השם יתברך...
כחוט-השני עברה תביעה זו בכל מגעיו ומשאיו עם התלמידים: ללמוד לשם שמים, לעשות נחת רוח לפני הקב"ה, ולא לשם פניה אחרת חס וחלילה... לא כדי לעשות עטרה להתגדל בה, או קרדום לחפור... רחמנא ליצלן... כי אם ללמוד בדחילו וברחימו בלתי לד' לבדו!

אף הוא בחכמת-לבו יעץ ללומדים תכסיסי פעולה כיצד להגיע למדרגת תורה לשמה. אמנם בתחילת הלימוד "כמעט מן הנמנע ששיג האדם שלימות כזאת ללמוד בלי שום פניה" הבהיר להם, אך אם לפחות הוא לומד על-מנת לקיים המצוות, ומעשיו רצויים, אף שכוונתו עדיין לא רצויה, תעמוד לו זכות התורה שלומד והמצוות שמקיים ויסייעוהו לבוא לידי "לשמה". התורה עצמה תלמדנו שכל ובינה לחשב את חשבוננו: מאחר שאני בין כה וכה עוסק בתורה ובמצוות, הרי טוב לי עשותן לשמה "כי מה יזיק לי עשותן לשמה אחר שבין כו"כ אני עוסק בהם". ואז בוודאי ישוב לשוב על עבודת ד' ותורתו לעסוק בהן לשמה, לפי שהתורה"ק תשכיל דעתו עד שיהיה "נקל בעיניו להטות מחשבתו אל אשר חפץ ד'".

בו-זמנית הקדיש חלק מעתותיו, דבר יום ביומו, להשיב לשואלי דת ודין שפנו אליו מכל עבר. הוא ראה לעצמו חובת גברא להראות לעם ד' את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו, כי ד' הטובה עליו; וכל פינות שפנה היו לימין, בחינת חסד, בהניפו זרוע עזו להשתמש בכוחא דהיתרא.

מיום שעלה על כסאו הרם בק"ק פלאצק, עליו ישבו לפניו גדולי-עולם כדוגמת הגרי"ל כץ זצ"ל, או הג"ר שמואל ב"ר עזריאל זצ"ל מלנדסברג בעל "עמודי עולם", ואחרים, ששמותיהם מתנוססים בהדר על הרבה דפים בפנקסי "ועד ארבע ארצות", דרך מהרא"ל בעקבותיהם וקיים בנפשו "במקום גדולים אל תעמוד", פירוש, אל תישאר עומד על מקומך כי אם עֲלֶה והתקדם מחיל אל חיל.

אולי בכוונה תחילה, כדי שלא יטרידוהו מילין דמתא יתר על המדה, ויבטלוהו מלימוד התורה, הגדיל תושיה ויסד תיכף בבואו לפלאצק ישיבה גדולה, שהפכה לאבן שואבת אשר משכה אליה תלמידים רבים מטובי המוחות, והוא עומד עליהם לשוב נתיבות ולסלול לפנייהם דרך ישרה בלימוד גפ"ת וסוגיות, בשיעוריו העמוקים. פה נתגלו ונחשפו כישוריו פְּרִישׁ מתיבתא אָמֵן הכובש מסילות ללב שומעי לקחו ומקיים בהם בתכלית ההידור את הצווי "ושננתם לבניך" כדרשת הספרי "אלו תלמידיך".

ואכן הוא התייחס לתלמידיו כמו אב אוהב ממש, היה דואג לכל צרכיהם ברוחניות ובגשמיות, ואף הם השיבו לו אהבה עזה והתקשרות נפשית כבנים אל אביהם. באחד מדרשותיו מצינו לו שהגיד אליהם:

"אהובי, תלמידים, נהייתי מהחשק שיש לכם בתורה... בטוחני כי זכות התמדת הלימוד תעמוד לכם לבוא לשלימות אמיתי, להיות דבוק בהשם ובתורתו יומם וליל, ואך למען עשות רצון

פניני ישועות

נולד בדיוק בזמן!

רגועה, עשינו ככל יכולתנו? התפללנו ככל האפשר? לשמע השאלה מהרהר ראובן ואז נופלת בלבו החלטה כי יתרום למכון המהרא"ל צינץ זי"ע כדי שהבטחת המחבר תעמוד גם להם בשעה גורלית זו.

תכף צלצל למשרדי המכון כשהוא מבקש לפתוח הוראת קבע של חבר זהב למכון החשוב, כשהוא לא שוכח לציין את שמו ושם זוגתו שיתפללו עבורם בציונו של רבינו המהרא"ל צינץ זי"ע - שיצליח הטיפול בהצלחה מרובה.

ברוך ה' שהטיפול עבר בהצלחה מרובה והנס החל להתרחש ותקופה לאחר מכן זכו ראובן ובתיה לחבוק את בנם ראשון. קריאות "מזל טוב" נשמעו בכל רחבי המחלקה, סבים וסבתות לצד הורים נרגשים שזוכים כעת לאחר כמעט שבעה שנות נישואין לחבוק את בנם הראשון הוא לא דבר של מה בכך, לא בכל יום מתרחש כזה סיפור.

לפתע זועק האבא הטרי בהתרגשות הן היום הוא 'ג' אייר - יום ההילולא של המהרא"ל צינץ" ודאי שזכות התרומה להאדרת ספריו הקדושים היא שעמדה לנו!

הזוג הלא צעיר יושב במשרדי 'בוני עולם' בפגישה הרת גורל בנוגע לטיפול מסוים שעליהם לעבור בכדי לזכות לחבוק ילד. ראובן ובתיה פ. נשואים זה כבר 6 שנים, אך עדיין אין להם ילד שיכול לקרוא להם אבא או אמא. אין ספור תפילות, סגולות, טיפולים והתייעצויות רפואיות ועדיין אינם הורים לילדים.

כעת עומדים הם לאחר פגישה עם רופא מומחה בעל שם עולמי שמגיע במיוחד מצרפת למשרדי בוני עולם בכדי לעזור לייעץ ולטפל בזוגות שעדיין לא זכו לחבוק ילד.

הרופא המומחה נטע בהם תקווה כי בעזרת ה' על ידי טיפול מסוים יוכלו הם לחבוק ילד בקרוב, אך לצורך כך צריכים הם לסייעתא דשמיא מיוחדת כי ההבדל בין הצלחתו לכישלונו של הטיפול עומדת על חוט השערה.

אין צורך להכביר במילים עד כמה מצפים ראובן ובתיה לחבוק ילד, וודאי שיעשו הם ככל יכולתם בכדי שהטיפול יצליח, בשל כך נסעו הם כמה ימים קודם הטיפול לתפילה אצל המקומות הקדושים - מירון צפת וטבריה להתפלל שהטיפול אכן יצליח.

יום הטיפול מגיע, ובתיה אומרת לראובן שהיא עדיין איננה

08-864-89-89

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום צוואתו של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו

ניתן להזמין הינם את ספריו רבנו לבתי מדרש וישיבות